

UDENRIGSMINISTERIET

Europaudvalgets spørgsmål af
den 5. oktober 2006

Spørgsmål:

På hvilken måde har vedlagte AETR-dom (nr. 22/70) ændret mulighederne for, at EU uden direkte hjemmel i en forordning eller direktiv kan overtage den folkeretlige kompetence i forhold til internationale organer?

Svar:

EF-domstolen slog i sin dom i den såkaldte AETR-sag (sag C-22/70, Kommissionen mod Rådet) fast, at på områder, hvor der ikke foreligger udtrykkelig traktatkompetence, kan en sådan kompetence følge af en forudgående intern regulering. EF-domstolen udtalte i præmis 16 og 17, at en ekstern kompetence ”kan ikke alene følge af en udtrykkelig hjemmel i traktaten (...) men kan også implicit udledes af andre traktatbestemmelser og af retsakter, som i medfør af de nævnte bestemmelser er udstedt af Fællesskabets institutioner. Navnlig har medlemsstaterne, når Fællesskabet for at gennemføre en fælles politik, der er omhandlet i traktaten, har vedtaget bestemmelser, der under en eller anden form indfører fælles regler, ikke længere ret til individuelt eller kollektivt at indgå forpligtelser med tredjelande, der berører disse regler”.

EF-domstolen har senere ved flere lejligheder bekræftet og præciseret AETR-princippets nærmere indhold. Senest i udtalelse 1/03 af 7. februar 2006 vedr. Lugano-konventionen, hvor Domstolen i præmis 114-116 udtaler

”114. Fællesskabets kompetence til at indgå internationale aftaler kan ikke blot følge af, at den udtrykkeligt er tildelt i traktaten, men kan også udledes implicit af andre bestemmelser i traktaten og af retsakter, som i medfør af disse bestemmelser er udstedt af Fællesskabets institutioner (jf. AETR-dommen, præmis 16). Domstolen har desuden fastslået, at såfremt der med henblik på virkeliggørelsen af et bestemt mål ved fællesskabsretten er tildelt disse institutioner kompetence internt, har Fællesskabet kompetence til at påtage sig de nødvendige internationale forpligtelser til virkeliggørelse af dette mål, også selv om der ikke findes nogen udtrykkelig bestemmelse herom (udtalelse 1/76, præmis 3, og udtalelse 1/91, præmis 7).

115. Denne kompetence for Fællesskabet kan være en enekompetence eller en kompetence, som deles med medlemsstaterne. Med hensyn til en enekompetence har Domstolen fastslået, at den situation, der var omhandlet i udtalelse 1/76, er en situation, hvor den interne kompetence kun kan udnyttes formålstjenligt sammen med den eksterne kompetence (udtalelse 1/76, præmis 4 og 7, og udtalelse 1/94, præmis 85), og det således er nødvendigt at indgå en international aftale af hensyn til virkeliggørelsen af mål i traktaten, der ikke kan nås ved, at Fællesskabet selv fastsætter regler (jf. bl.a. dommen i sagen Kommissionen mod Danmark, præmis 57).

116. I AETR-dommens præmis 17 opstillede Domstolen princippet om, at medlemsstaterne, når der er blevet udstedt fælles regler, ikke længere har ret til individuelt eller kollektivt at indgå forpligtelser med

tredjelande, der påvirker disse regler. Også i et sådant tilfælde har Fællesskabet enekompetence til at indgå de internationale aftaler.”